

Оксана Войтко

ORCID ID: 0000-0002-5281-2735

науковий співробітник відділу проектного управління
ДНУ “Інститут модернізації змісту освіти”, Україна
9908828@ukr.net

Емілія Воронцова

ORCID ID: 0000-0001-5778-9901

науковий співробітник відділу проектного управління
ДНУ “Інститут модернізації змісту освіти”, Україна
amelyvo@ukr.net

РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ І ПЕРЕПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Демократичні процеси в Україні, прагнення до членства у Європейському Союзі і світовій спільноті стимулюють проведення адміністративно-територіальних реформ, а саме децентралізації влади і передачі повноважень до місцевих громад. У нових умовах – поступовому переході від централізованої влади до децентралізованої – постають питання організації управління освітою в територіальних громадах і адміністративних округах. Це складний і багаторівневий процес, що потребує юридичного, адміністративного і фінансового забезпечення. У той же час необхідно зберегти і підвищити якість і доступність освітніх послуг, що надаються населенню. Цей процес відбувався і продовжується на всіх континентах. Отже, **метою** нашої статті є аналітичний огляд процесів децентралізації освіти у різних країнах світу. **Завданнями** статті є визначення умов децентралізації освіти, основних цілей і принципів її проведення.

Методологічною основою став аналіз наукових зарубіжних публікацій, де досліджувалися закономірності і проблеми проведення передачі повноважень від централізованої влади до органів місцевого самоврядування у галузі освіти і збереження місцевої культури.

Результатом дослідження є визначення основних кроків, які необхідно зробити в процесі адміністрування децентралізації освіти. Окремий інтерес дослідження складає підготовка вчителів в різних громадах однієї країни: з одного боку, педагоги мають забезпечити високу якість і єдині стандарти освіти, з іншого – зберегти культурні і національні цінності окремого територіального округу.

Виходячи з високої актуальності досліджень для України, необхідно продовжити вивчення цього процесу в умовах різних країн і регіонів. На основі вивчення досвіду інших країн з'являється можливість створити національний алгоритм управління освітою в умовах децентралізації.

Ключові слова: педагогічні компетентності, освітня децентралізація, передача влади, місцеві органи управління.

Войтко Оксана, Воронцова Емілія. Региональные аспекты подготовки и переподготовки учителей в условиях децентрализации

Демократические процессы в Украине, стремление к членству в Европейском Союзе и мировом сообществе стимулируют проведение административно-территориальных реформ, а именно – децентрализации власти и передачи полномочий местным общинам. В новых условиях – постепенном переходе от централизованной власти к децентрализованной – возникают вопросы организации управления образованием в территориальных общинах и административных округах. Это сложный и многоуровневый процесс, требующий юридического, административного и финансового обеспечения. В то же время необходимо сохранить и повысить качество и доступность образовательных услуг населению. Этот процесс происходил и продолжает происходить на всех континентах. Поэтому **целью** нашей статьи является аналитический обзор процессов децентрализации образования в странах мира. **Задачами** статьи является определение условий децентрализации образования, основных целей и принципов ее проведения.

Методологической основой работы стал анализ научных зарубежных публикаций, где исследовались закономерности и проблемы проведения передачи полномочий от централизованной власти в органы местного самоуправления в сфере образования и культуры.

Результатом исследования стало построение последовательности основных шагов, которые необходимо сделать в процессе администрирования децентрализации образования.

Отдельный интерес исследования составляет подготовка учителей в различных общинах одной многонациональной страны, где, с одной стороны, педагоги должны обеспечить высокое качество и единые стандарты образования, с другой – сохранить культурные и этнические ценности отдельного территориального округа.

Принимая во внимание высокую актуальность исследования для Украины, необходимо продолжить изучение этого процесса в условиях разных стран и регионов. На основе опыта других стран появляется возможность создать собственный национальный алгоритм управления образованием в условиях децентрализации.

Ключевые слова: педагогические компетентности, образовательная децентрализация, передача власти, местные органы управления.

“Найбільша відданість уряду своїм громадянам проявляється у тому, що він робить для системи освіти. Я вважаю, що вчителі заслуговують на нашу підтримку. Вони компетентні у своїй справі. Я можу сказати, що економічний успіх цієї провінції і держави буде визначатися її пріоритетами, ресурсами та підтримкою, яку ми надаємо сфері освіти на всій території країни”.

Вільям Дейвіс, колишній Прем'єр Онтаріо

З кінця ХХ століття роль держави в управлінні та фінансуванні освіти у всьому світі зазнає значних змін. Політика, інфраструктура та ідеологія, які в минулому підтримували централізм та прийняття рішень по вертикалі зверху вниз, замінилися на децентралізацію, локалізм та стратегії прийняття рішень знизу вгору. Ці зміни, які почалися у Північній Америці та Європі, швидко сприймають уряди країн Латинської Америки, Азії, Східної Європи значною мірою через вплив міжнародних організацій, Світовий Банк і МВФ.

Децентралізація – це передача повноважень та фінансів від державної влади якнайближче до людей – органам місцевого самоврядування [2]. У цій статті ми будемо керуватися саме таким визначенням даного поняття.

До основних завдань, що лежать в основі децентралізації, А. П. Лелеченко та інші автори [3; 7] відносять: 1) передачу повноважень від органів виконавчої влади на рівень територіальних громад з закріпленням за ними відповідних фінансових ресурсів; 2) чітке розмежування повноважень між органами виконавчої влади та між різними рівнями органів місцевого самоврядування; 3) посилення відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування за свої рішення перед виборцями і державою.

Децентралізація відбувається через передачу влади, фінансування та відповідальності від центрального уряду до регіонів, муніципалітетів, безпосередньо до шкіл.

Серед основних причин децентралізації: забезпечення однакових культурних можливостей для всіх громадян; навчання та залучення людей до прийняття рішень у сфері культури та адміністрування; підтримка прозорої комунікації, справедливого і ефективного балансу між владою та відповідальністю між рівнями уряду та державними органами [4; 6]. Цим змінам сприяють принаймні вісім, часто взаємопов'язаних цілей:

- 1) прискорення економічного розвитку шляхом модернізації інфраструктури;
- 2) підвищення ефективності управління;
- 3) перерозподіл фінансової відповідальності від центру до периферії;
- 4) сприяння демократизації;
- 5) посилення місцевого контролю через дерегуляцію;
- 6) впровадження ринкової освіти;
- 7) урівноваження таких конкуруючих центрів управління як учительські спілки та політичні партії;
- 8) підвищення якості освіти за рахунок забезпечення рівних прав на освіту та покращення рівня освітніх послуг.

Необхідність ефективної системи освіти є безумовною для забезпечення основи для здорового і продуктивного суспільства. Те, що відбувається у наших школах, впливає на всіх нас: і батьків, і дідусів, і бабусь, і, навіть, бездітних, на бізнес і спільноти. Ми всі платимо податки за привілеї жити у сильному, безпечному, добре організованому суспільстві.

Державна освіта підвищує ефективність економіки та соціальну стабільність кожного громадянина. Щоб оцінити переваги і недоліки сучасної освіти в умовах змін, пропонуємо розглянути таблицю.

Відмінності між централізованою і децентралізованою освітою

<i>Критерій порівняння</i>	<i>Централізована система</i>	<i>Децентралізована система</i>
Комунікація	Вертикальна	Розгалужена
Прийняття рішень	Повільно	Порівняно швидко
Переваги	Належна координація і управління процесами	Розподілені навантаження і відповідальність
Суб'єкт уповноважений приймати рішення	Покладена на верхівку управління	Багато людей мають право приймати рішення
Причини	Нераціональний контроль над організацією	Значний контроль над організацією
Найбільше підходить для	Невеликих організацій	Великих організацій

Аналізуючи контент таблиці, робимо висновки, що децентралізована система, за умови належної реалізації, є більш привабливою і сприятливою для розвитку освіти на місцях, оскільки більше враховує регіональні потреби.

До ключових принципів децентралізації в освіті відносять: забезпечення рівності й справедливості у наданні освітніх послуг; розроблення заходів і систем звітності; створення потенціалу на місцевому рівні для всіх її ступенів.

Підвищення якості освіти визначається, як основна мета під час проведення реформи децентралізації майже у кожній країні. Очікується, що прийняття рішень наблизиться до рівня освітніх закладів і дозволить краще адаптувати навчальний план до місцевих умов, сприяти підвищенню почуття відповідальності, поліпшенню мотивації учнів та вчителів, заохоченню участі батьків і посиленню готовності громади робити фінансовий внесок у школи. Чим більше у процесі децентралізації передається позитивних можливостей регіонам чи муніципалітетам, тим більше шансів на успіх має впровадження.

Форма децентралізації значно відрізняється у кожній країні, навіть від школи до школи в одному і тому ж місті, це залежить від різних чинників. У той же час деякі зусилля з децентралізації – це трохи більше, ніж передача виконання функцій, але не влади від вищого до нижчого рівня організації (те, що взагалі відомо як децентралізація). Інші зусилля стосуються справжньої передачі влади громадам і школам для надання їм більше свободи у справі наймати на роботу персонал, приймати навчальні програми та ухвалювати фінансові рішення. Навіть уряди, які прийняли радикальну політику децентралізації, все ще контролюють основні аспекти освіти, до яких входять зарплата вчителів, національний курикулум та національне оцінювання. Більшість досліджень децентралізації за межами Європи та Північної Америки зосереджено, в основному, на політиці та структурах, що уможливають децентралізацію.

В Україні децентралізація освіти визначається як передача повноважень і відповідальності за управління освітою та фінансування освіти демократично обраним органам місцевого самоврядування і школам. Відповідно до статті 2 Закону України “Про освіту” [1], об’єднання територіальних громад відбувається добровільно з дотриманням принципів конституційності та законності; економічної ефективності; повсюдності місцевого самоврядування; державної підтримки; прозорості та відкритості тощо.

При цьому важливі повноваження щодо визначення освітньої стратегії країни та загального напрямку освітньої реформи залишаються на рівні національного уряду, зокрема Міністерства освіти і науки України. Таким чином, децентралізована система освіти функціонує через співпрацю та координацію діяльності багатьох незалежних інституцій, кожна з яких має законодавчо визначену сферу автономії. До делегованих повноважень громад належать такі компетенції: створення та менеджмент закладів дошкільної, шкільної та позашкільної освіти. Отже, питання створення/закриття закладів освіти повинні вирішувати саме органи управління ОТГ.

Для досягнення поставлених цілей кілька політичних рекомендацій з міжнародного досвіду, на наш погляд, виявились корисними.

Починати реформи необхідно з аналізу існуючої освітньої системи. Політики можуть розробити кращу стратегію реформ тільки за умови, якщо вони зрозуміють сильні та слабкі сторони існуючої системи. Необхідно вивчити такі сфери як ефективність управління, спроможність

оцінювання, ефективність інформаційних систем та бюджетування, продуктивність досліджень, адекватність навчальної програми, якість викладання та навчання в класі, залучення і участь громади.

Для реалізації практичних кроків важливо започаткувати відкритий потік ідей та інформації серед ключових суб'єктів. На основі отриманих пропозицій можна розробити план – простий, зрозумілий та реалістичний. На жаль, більшість реформ децентралізації починається центром, який має лише абстрактний (або зовсім нереальний) план. Натомість, план повинен визначати необхідні передумови для змін. До них належать такі фактори як навчання регіонального та місцевого керівництва; переведення або звільнення персоналу; зміна традиційних алгоритмів прийняття рішень; розробка формул спів-фінансування на національному, регіональному та місцевому рівнях, які знадобляться для виконання поставлених завдань, таких як розробка навчальних програм і підтримка шкіл.

Визначення функціональних обов'язків учасників децентралізації: на початку процесу провести організаційний та управлінський аудит, щоб визначити, на яких учасників існуючої освітньої системи повинні бути покладені конкретні обов'язки та повноваження. Таке призначення не повинно здійснюватися до тих пір, поки не існує необхідної підтримки, включаючи фінансування та технічну підготовку для виконання рішень.

Необхідною умовою успішної освітньої децентралізації є те, що політика розвитку має бути забезпечена конкретними алгоритмами: відповідними структурами управління, самоорганізацією громад, усталеними протоколами правозастосування й управління, належною самоідентифікацією їх членів тощо.

У рамках децентралізації у сфері освіти органи місцевого самоврядування ОТГ отримали повноваження щодо управління системою надання освітніх послуг на своїх територіях. Це передбачає утворення та забезпечення діяльності окремих органів управління освітою ОТГ, які мають ширші повноваження щодо менеджменту у сфері освіти порівняно з відповідними відділами районних державних адміністрацій. Щодо територіальних громад, які ще не об'єдналися, то відповідальність за управління освітніми закладами на цих територіях залишається за відділами освіти райдержадміністрацій. На першому етапі реалізації реформи були поодинокі приклади, коли виконавчі органи об'єднаних територіальних громад (зокрема, невеликих сільських громад) делегували свої функції управління освітньою сферою та передавали відповідні бюджетні кошти до відділів освіти районних державних адміністрацій. За офіційними даними [2], станом на листопад 2018 року 58,7% загальноосвітніх навчальних закладів перебували в управлінні РДА, тоді як 41,3% – в управлінні органів місцевого самоврядування міст обласного значення та ОТГ.

З метою забезпечення рівного доступу до якісних освітніх послуг (зокрема, загальної середньої освіти) формуються освітні округи, засновниками яких можуть бути представницькі органи місцевого самоврядування ОТГ та районні ради. Освітні округи покликані виконувати функції забезпечення доступу до якісної загальної середньої, позашкільної освіти, допрофесійної підготовки та неперервної освіти. У рамках освітніх округів функціонують опорні школи, де сконцентровано найбільш висококваліфіковані педагогічні кадри та спеціалізоване обладнання (комп'ютерна техніка, устаткування фізико-математичних та природничих кабінетів тощо), а також філії опорних шкіл у менших населених пунктах. Так, саме опорні школи отримують фінансування для першочергового забезпечення відповідними кадровими та технічними ресурсами.

Згідно з офіційними даними [2] протягом періоду впровадження реформи в Україні вже створено 736 опорних шкіл в областях, з них 308 – в ОТГ; 1229 філій опорних шкіл в областях, з них 508 – в ОТГ. Результати впровадження першого етапу реформи децентралізації засвідчили, що наявна мережа закладів загальної середньої освіти часто потребує оптимізації, основною метою якої має бути підвищення якості освітніх послуг та забезпечення їх територіальної доступності для мешканців. Ключовим індикатором для прийняття відповідних рішень називають індекс спроможності шкільної освітньої мережі об'єднаних територіальних громад.

У разі потреби здійснення оптимізації та реорганізації шкільної освітньої мережі в ОТГ, запорукою контролю якості надання освітніх послуг має стати ефективне залучення громадськості. Діалог та встановлення партнерства з громадськістю забезпечать ефективність здійснення керівних дій з боку органу управління освітою ОТГ. Важливо забезпечити консолідацію зусиль менеджменту шкіл (зокрема, директорів), педагогічних кадрів (вчителів) та батьків школярів. Щоб забезпечити прозорість і підзвітність процесу оптимізації мережі шкіл, доцільно залучати до участі у робочій групі представників різних соціальних груп. Цей підхід дозволить знизити соціальну напругу навколо цього чутливого питання (зокрема, у разі очікуваного прийняття рішення про оптимізацію мережі шкіл в ОТГ шляхом зміни профілю навчальних закладів), забезпечить широкі можливості для

надання інформації та роз'яснень громадянам. Крім того, це сприятиме наданню додаткових можливостей у пошуку прийнятних і компромісних рішень на кожному етапі оптимізації мережі шкіл.

Громадське обговорення шляхів оптимізації мережі закладів освіти дозволить знайти консенсус між потребами та інтересами представників різних соціальних груп в ОТГ, які зацікавлені в отриманні якісних і доступних освітніх послуг. Публічні дебати щодо вибору фінального варіанта оптимізації мережі шкіл мають надавати можливість висловитися і бути почутими представникам різних соціальних груп щодо їхнього бачення шляхів забезпечення доступності якісної освіти в ОТГ.

Для прийняття остаточного рішення щодо способу підвищення якості надання освітніх послуг шляхом оптимізації та реорганізації шкільної освітньої мережі ОТГ, треба дотримуватися критеріїв ефективного надання якісних освітніх послуг незалежно від місця проживання. Такий підхід дозволить сформувати інтегроване бачення та визначити рекомендації щодо бажаного сценарію підвищення якості освітніх послуг в ОТГ та механізми подальшого громадського контролю їх надання. Після вибору одного з варіантів оптимізації рада ОТГ затверджує нову шкільну мережу ОТГ, до якої має увійти опорна школа та її філії.

Освітня децентралізація в Україні поставила низку питань, серед яких на першому місці стоїть питання фінансування освітніх закладів в ОТГ. За аналізом відомо, що від 50% до 70% всього бюджету громади витрачається саме на фінансування освітніх закладів. Ще однією проблемою всі експерти називають те, що показники успішності складання зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) учнями опорних шкіл та закладів освіти великих міст, як правило, вищі, ніж в маленьких селах. Існує нестача фахівців-предметників. Тому у школах з малокомплектними класами вчителі вимушені викладати предмети не за фахом.

У цьому контексті доцільно розглянути досвід Канади.

Після перемоги на виборах консервативної партії Канади почалась освітня реформа – централізація фінансового контролю над освітою та частини фінансування, яка була отримана місцевими бюджетами раніше через систему місцевих податків. Урядом було затверджено єдиний курикулум з дитсадка до 12 класу, разом зі стандартизованими тестами з читання, письма та арифметики у 3 і 6 класах, стандартизований тест з математики у 9 класі, грамотності у 10 класі, який учні повинні скласти, щоб отримати атестат про середню освіту. Штат учителів в школах укомплектовано відповідно до стандартної форми фінансування.

Регулювання роботи вчителів покращилось з появою Коледжу для учителів в Онтаріо, в якому реєструються всі вчителі, проводиться сертифікація тих, хто успішно завершив програму навчання для вчителів і які пройшли кваліфікаційний ліцензійний тест. Щоб отримати сертифікацію, вчителі повинні проходити професійні програми навчання кожні 5 років. Ці програми складаються з 14 курсів: 7 обов'язкових за своїм профілем, 7 додаткових за вибором вчителя.

Створення шкільних рад, до складу яких входять батьки, представники бізнес-спільноти (крім вчителів або їх близьких родичів) сприяло переходу від урядового контролю до місцевої автономії. Насправді шкільні ради мали незначний вплив на шкільні програми і тому вважалися неефективними.

Через скорочення фінансування та нездатність місцевих рад збирати податки на потреби освіти, значно підвищилась частка фінансування за рахунок батьків, а також укладання субконтрактів для прибирання та перевезення учнів.

Президент громадської групи, що підтримує державну освіту “Люди за освіту” повідомила, що за Звітом про витрати на школи у 2002 р. батьки провінції зібрали 48 млн. доларів на підтримку початкової та середньої школи, значна кількість цих коштів була спрямована на оплату поставок підручників, комп'ютерів та бібліотечних книг: 52% залучених фінансів (згідно зі звітом початкової школи) було спрямовано на покращення матеріально-технічної бази, що на 68% більше, ніж у 1997 р., та 62% від залишків зібраної суми – на бібліотечні підручники, що на 11% перевищує аналогічні видатки у 1997 р.

Найбільше децентралізація та навіть освітня приватизація в Онтаріо і в Канаді загалом проявилася на рівні вищої освіти, в університетах [5; 6]. Так, з 2000-х років уряд дуже скоротив фінансування університетів, а деяких навіть заморозив. У результаті оплата учнів за навчання дуже сильно зросла, наприклад, в Онтаріо за навчання на факультеті “Мистецтво, соціальні науки, природничі науки” збільшилася на 40%, порівняно з показниками зростання на 20% ще 10 років тому. Значно зросла заборгованість студентів за навчання. Тому можна зробити висновок, що незабаром вища освіта в університетах буде доступною тільки для дуже заможних громадян.

Інший показник децентралізації і навіть приватизації полягає в інтенсифікації та зростанні партнерства між промисловістю і приватним сектором. Зараз у Канаді з'являються приватні Вищі.

Уряд надає фінансування радам з питань освіти на купівлю підручників та оплату праці вчителів. Однак, з того часу, як формула фінансування суттєво не змінювалася з 1997 року, більшість рад просто не мають фінансування на виплату надбавок своїм учителям. Стандартна формула фінансування також позбавляє ради з питань освіти гнучкості наймати на роботу вчителів-предметників або щодо утримання і збереження малокомплектних шкіл. Згідно з формулою фінансування [6], у початковій школі повинно навчатися в середньому 364 учні, щоб там фінансувалась повна штатна одиниця директора. У середній школі цей показник складає 909 учнів. Те, що понад 60% початкових шкіл в Онтаріо мають менше, ніж 364 учні, не змусило уряд змінити формулу фінансування. Те ж саме стосується понад 50% середніх шкіл. У результаті цього місцеві ради з питань освіти були змушені вжити непопулярні рішення, а саме: обрати єдину школу у спільноті, а у все більшій кількості шкіл директор має часткову зайнятість, тобто 0,35 або 0,5 ставки [7]. Хоча ради з питань освіти не мають більше контролю над фінансуванням, вони розпоряджаються освітньою системою. Їх юридична відповідальність – утримувати баланс бюджету (не допускати дефіциту), наймати потрібних фахівців і фінансово утримувати школи.

Висновки.

Політики у сфері освіти мають досягти оптимального балансу, або міксу централізації та децентралізації. Виникає критичне питання: які рівні управління найбільше підходять за будь-яких обставин, щоб виконувати адміністративні функції у системі освіти? Взагалі, справедливо говорити, що центральна влада повинна зосередитися на визначенні цілей освіти, генеруванні ресурсів, створенні цільових ресурсів, щоб відповідати особливим потребам, та має аналізувати і відстежувати ефективність дій.

Принцип пошуку правильного балансу централізованих і децентралізованих функцій має відповідати певним політичним реаліям. Можна сперечатися, що функція найму на роботу має бути передана як повноваження до регіональних або місцевих рад, що функціонують у місцевих школах. Вчительські профспілки, вірогідно, будуть протистояти будь-яким слабким сторонам централізованих систем, що дозволить їм утримувати єдині вимоги в обговоренні зарплат та умов праці.

Так само, розробка курикулуму теоретично вимагає високого рівня експертизи, що відповідає централізованій політиці, проведені дослідження свідчать, що професійна взаємодія дає результат, коли вчителі у місцевих школах об'єднуються для написання курикулуму та утворюють могутню силу для покращення освіти.

Якщо говорити про ступінь контролю або свободи в різних системах освіти, то свобода для місцевої влади виражається в управлінні школами і курикулумом. А контроль забезпечується тим, що усі заклади освіти повинні проходити через жорстку систему оцінювання знань учнів з використанням іспитів і тестувань за програмою PISA.

Для підвищення потенціалу місцевих спільнот необхідно визначити та забезпечити нові учительські компетентності: лідерство, яке створює можливість і спрямовує розвиток культури співпраці на основі чіткого бачення; довготривала підтримка професійного розвитку, що підвищує індивідуальні та колективні можливості, щоб реалізувати інклюзивну освіту високої якості; інновації, що впроваджені для того, щоб вчитися на досвіді та на помилках; широкі надпредметні компетентності, що забезпечить якість інтегрованого навчання і формування світогляду; належне цільове фінансування, відкриті та чіткі національні цінності щодо рівності й справедливості та інклюзії в освіті. Механізми формування зазначених компетентностей необхідно створювати як у період підготовки студентів до професійної діяльності, так і у процесі підвищення кваліфікації спеціалістів у галузі педагогіки.

У пошуках створення необхідного балансу формальних функцій освіти важливо отримати відповідний багаж політичних цілей і потреб та створити консенсус між різними сторонами, щоб підтримати цей баланс.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України № 2621-VIII від 22.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/157-19> (дата звернення: 10.09.2019).
1. Інформація з сайту “Децентралізація”. URL: <https://decentralization.gov.ua/legislations> (дата звернення: 10.09.2019).
2. Лелеченко А. П., Васильєва О. І., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень: навч. посіб. Київ, 2017. 110 с.

3. Bieler, A., and McKenzie, M. (2017). Strategic planning for sustainability in Canadian higher education. *Sustainability*. 9 (161), 1-22.
4. Brophy, E. and Tucker-Abramson, M. (2012). *Struggling Universities: Simon Fraser University and the crisis of Canadian public education*.
5. Joseph Zajda. *International Handbook on Globalization, Education and Policy Research: Global Pedagogies and Policies*. Springer Science & Business Media, 2005. Pages 828.
6. Morgan, C. (2011). *Education in Canada: In pursuit of educational quality and equity*.

Voitko Oksana, Vorontsova Emilia. Regional aspects of teaching and in-service trainings of educators in the conditions of decentralization

Democratic processes in Ukraine and its aspirations for membership in the European Union and world community stimulate the processes of decentralization and power delegation to local communities. Transition from centralized power to decentralized one causes certain problems in the aspect of organizing education management in territorial communities and administrative districts in the new environment. It is a complex and multi-level process requiring legal, administrative and financial support. At the same time, it is necessary to preserve and improve the quality and accessibility of educational services provided to the population. This process has started and continues worldwide.

The notion of decentralization as well as its tasks are revealed in the article. Implementation of market education and improving its quality are among the main decentralization goals. The need for the effective education system as the one ensuring the general well-being of the society and its sustainable development is grounded. Based on the analysis of the pros and cons of decentralization in education, the authors concluded some aspects of its appropriateness as the one taking into account the local needs and problems.

The purpose of our article is to provide an analytical overview of the decentralization of education in the world. Article's objectives are to determine the conditions for the decentralization of education, its main goals, and principles.

The methodological background is the analysis of scientific works of foreigners who investigated patterns and problems of power transfer from central authorities to local governments in the field of education and preservation of local culture.

The result of the study is to outline the main steps to be taken in the process of management of education decentralization. The training of teachers in different communities in one country (provinces of Canada) is of particular authors' interest. On the one hand, teachers must ensure high quality and a single standard of education; on the other hand, they are supposed to preserve the cultural and national values of a particular district.

Given the high relevance of research for Ukraine, it is necessary to continue studying this process in different countries and regions based on the analysis of other countries' experiences. This is a good foundation for Ukraine to create its own national algorithm for education management under decentralized conditions.

Keywords: *teachers' competencies, decentralized education, devolution of power, local authority*

REFERENCES

1. *Zakon Ukrainy «Pro dobrovilne obiednannya teritorialnykh gromad» № 2621-VIII vid 22.11.2018 [Law of Ukraine on a voluntary association from November 22 2018, № 2621-VIII]*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/go/157-19> [in Ukrainian].
2. Sait Detsentralizatsiia [Decentralization]. decentralization.gov.ua/legislations. Retrieved from <https://decentralization.gov.ua/legislations> [in Ukrainian].
3. Lelechenko, A.P., Vasilyeva, O.I., Kujbida, V.S., Tkachuk, A.F. (2017). *Mistseve samovryaduvannya v umovakh detsentralizatsii povnovazhen [Local self-government under conditions of decentralization of powers]*. Kyiv [in Ukrainian].
4. Bieler, A., and McKenzie, M. (2017). Strategic planning for sustainability in Canadian higher education. *Sustainability*. 9(161), 1–22 [in English].
5. Brophy, E. and Tucker-Abramson, M. (2012). *Struggling Universities*. Simon Fraser University and the crisis of Canadian public education [in English].
6. Joseph, Zajda (2005). *International Handbook on Globalization, Education and Policy Research: Global Pedagogies and Policies*. Springer Science & Business Media, 828 [in English].
7. Morgan, C. (2011). *Education in Canada: In pursuit of educational quality and equity* [in English].